

**VALTIOSTA TOISEEN TAPAHTUVAA ILMAN EPÄPUHTAUKSIEN KAUKOKUL-
KEUTUMISTA KOSKEVAAN VUODEN 1979 YLEISSOPIMUKSEEN LIITTYVÄN
RASKASMETALLEJA KOSKEVAN VUODEN 1998 PÖYTÄKIRJAN MUUTOKSET;
VOIMAANSAATTAMINEN**

Yleissopimukseen liitetty raskasmetalleja koskeva pöytäkirja (SopS 78/2003, jäljempänä raskasmetallipöytäkirja tai pöytäkirja) allekirjoitettiin Århusissa vuonna 1998 ja se tuli kansainvälisesti ja Suomen osalta voimaan vuonna 2003. Pöytäkirjalla on 33 osapuolta.

Pöytäkirjalla rajoitetaan kolmen raskasmetallin (elohopean, kadmiumin ja lyijyn) päästöjä ilmaan. Päästöjen tulee pysyä tietyn perusvuoden päästöjen tason alapuolella, jonka osapuoli voi valita vuosien 1985–1995 väliltä ja vahvistaa pöytäkirjaan sitoutumisen yhteydessä. Suomi vahvisti perusvuodekseen vuoden 1990 hyväksyessään pöytäkirjan.

Kokonaispäästöjen vähentämisen lisäksi raskasmetallipöytäkirjan tavoitteena on vähentää teollisten lähteiden, polttoprosessien ja jätteenpolton päästöjä. Pöytäkirja asettaa päästöraja-arvot kiinteille lähteille ja vaatii parhaan käyttökelpoisen tekniikan (BAT) soveltamista uusiin lähteisiin ja suosittaa käyttöönottoa olemassa olevilla lähteillä. Pöytäkirja edellyttää, että osapuolet luopuvat lyijyllisen bensiinin käytöstä sekä alentavat paristojen elohopeapitoisuutta.

Raskasmetallipöytäkirjaan tehtiin muutoksia Genevessä joulukuussa 2012, jolloin läsnä olleet osapuolet hyväksyivät yksimielisesti yleissopimuksen toimeenpanevan elimen päätöksen 2012/5. Päätöksellä muutetaan pöytäkirjan tekstiä ja liitteitä II–VII.

Raskasmetallipöytäkirja ja sen nyt hyväksyttävänä olevat muutokset kuuluvat Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden kesken jaetun toimivallan piiriin. Tasavallan presidentti on hyväksynyt pöytäkirjan muutoksen 11 päivänä marraskuuta 2016. Suomen hyväksymiskirja on talletettu Yhdistyneiden kansakuntien pääsihteerin huostaan 20 päivänä joulukuuta 2016.

Pöytäkirjan muutokset tulevat pöytäkirjan 13 artiklan mukaisesti voimaan ne hyväksyneiden osapuolten osalta yhdeksäntenäkymmenentenä päivänä siitä päivästä, jona kaksi kolmasosaa osapuolista on tallettanut muutosta koskevat hyväksymiskirjansa. Pöytäkirjan tallettajalta 11 päivänä marraskuuta 2021 saadun ilmoituksen mukaan pöytäkirjan muutokset tulevat voimaan 8 päivänä helmikuuta 2022. Pöytäkirjan muutokset on tarkoitus Suomessa saattaa voimaan valtioneuvoston asetuksella. Asetus olisi tarkoitettu tulemaan voimaan samanaikaisesti pöytäkirjan muutosten kansainvälisen voimaantulon kanssa.

Pöytäkirjan muutos sisältää määräyksiä, jotka Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) 18 §:n 10 kohdan mukaan kuuluvat maakunnan lainsäädäntövaltaan. Ahvenanmaan maakuntapäivät on hyväksynyt pöytäkirjan muutoksen voimaantulon Ahvenanmaan maakunnassa itsehallintolain 59 §:n 1 momentin mukaisesti.

Nyt annettavaksi ehdotetun asetuksen 1 §:n 1 momentissa säädettäisiin, että pöytäkirjan muutos tulee voimaan 8 päivänä helmikuuta 2022. Pykälän 2 momentti sisältäisi tavanomai-

sen säännöksen pöytäkirjan muutoksen kansallisesta hyväksymisestä. Asetuksen 2 §:ssä säädetäisiin pöytäkirjan määräysten olevan asetuksena voimassa. Asetus olisi ehdotetun 3 §:n 1 momentin mukaan tarkoitettu tulemaan voimaan 8 päivänä helmikuuta 2022. Asetuksen 3 §:n 2 momentissa säädetäisiin Ahvenanmaan maakuntapäivien hyväksynnästä.

Edellä olevan perusteella esitetään, että valtioneuvosto antaa asetuksen valtiosta toiseen tapahtuvaa ilman epäpuhtauksien kaukokulkeutumista koskevaan vuoden 1979 yleissopimukseen liittyvän raskasmetalleja koskevan vuoden 1998 pöytäkirjan muutoksista.